

ศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนทำฟาร์มโคนมสมัยใหม่:

กรณีศึกษา เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมจังหวัดสระแก้ว*

THE FEASIBILITY STUDY OF INVESTING IN MODERN DAIRY FARMING:

CASE STUDY DAIRY FARMER, SA KAEO PROVINCE

ณัฐภาพร สุขเกษม* และ ภัทธณชชา โชติคุณากิตติ

Naddapom Sukkasam* and Phatnatcha Chotkunakitti

คณะบัญชี มหาวิทยาลัยรังสิต ปทุมธานี ประเทศไทย

Faculty of Accountancy, Rangsit University, Pathumthani, Thailand

*Corresponding author E-mail: naddapom.pt@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการทำฟาร์มโคนมสมัยใหม่ และ 2) เพื่อศึกษาปัญหาในการเลี้ยงโคนมของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมจังหวัดสระแก้ว งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่มเจาะ กลุ่มตัวอย่างการวิจัย ได้แก่ ฟาร์มโคนมของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม จังหวัดสระแก้ว ที่ไม่เข้าสู่ในระบบ Smart Farm จำนวน 25 ฟาร์ม และฟาร์มโคนมที่เข้าสู่ระบบ Smart Farm จำนวน 5 ฟาร์ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาในการอธิบายข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าร้อยละ ผลการวิจัย พบว่า 1) ต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุนทำฟาร์มโคนมระยะเวลา 10 ปี ฟาร์มโคนมสมัยใหม่มีต้นทุนรวมทั้งสิ้น ประมาณ 30 ล้านบาท ผลตอบแทนซึ่งวิเคราะห์โดยระยะเวลาดำเนินการของฟาร์มโคนมสมัยใหม่ เท่ากับ 3 ปี 3 เดือน 13 วัน มูลค่าปัจจุบันสุทธิของฟาร์มโคนมสมัยใหม่ ที่อัตราคิดลด เท่ากับร้อยละ 6.50 เท่ากับ 17,785,387.45 บาท และอัตราผลตอบแทนภายในของการทำฟาร์มโคนมสมัยใหม่ เท่ากับร้อยละ 19.25 ซึ่งสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ โดยสรุปแล้วการลงทุนในฟาร์มโคนมเป็นโครงการที่น่าลงทุน 2) ส่วนปัญหาในการเลี้ยงโคนมของฟาร์มทั้งที่ยังไม่เข้าสู่ในระบบ Smart Farm และเข้าสู่ระบบ Smart farm ปัญหาส่วนใหญ่เป็นปัญหาเกี่ยวกับต้นทุนในการเลี้ยงสูง การขาดความรู้ในการเลี้ยงโคนมเชิงลึก ปัญหาการขาดแคลนนํ้ามาใช้ในฟาร์ม และการขาดเครื่องมือและอุปกรณ์ ส่วนฟาร์มที่ไม่เข้าสู่ระบบ Smart farm หากต้องการปรับเป็นระบบ Smart Farm จะมีปัญหาเกี่ยวกับพื้นที่การใช้สอยของฟาร์มไม่เพียงพอ นอกจากนี้ ต้องใช้เงินทุนสูง

คำสำคัญ: ความเป็นไปได้ในการลงทุน, ฟาร์มโคนมสมัยใหม่, ต้นทุน, ผลตอบแทน

Abstract

The objective of this research was to 1) Study costs and return from dairy farming and 2) Study problems in dairy farming of dairy farmers in Sakaeo province. This research is a quantitative research. The sample was selected voluntarily. The research samples included 25 dairy farms of dairy farmers in Sakaeo province that were not in the Smart Farm system and 5 dairy

* Received June 20, 2024; Revised July 13, 2024; Accepted July 21, 2024

farms that have been in the Smart Farm system. Data was analyzed by using descriptive statistics to describe the data, including Mean and Percentage. The results showed that: 1) In term of costs and return on investment in dairy farming for 10 years, modern dairy farming had a total cost of approximately 30 million Baht. Return measured by payback period of modern dairy farming was 3 years, 3 months, and 13 days. The Net Present Value of modern dairy farming was 17,785,387.45 Baht and the Internal Rate of Return of those farms was 19.25 percent, which was higher than the interest rate of commercial banks. In conclusion, investing in a dairy farm is a worthwhile project. 2) Regarding in problems in raising dairy cows for farms both without entering the Smart Farm system and entering the Smart farm system, the problems were high costs of raising, Lack of in-depth knowledge about dairy farming, and lack of tools and equipment. Regarding farms that are not in the Smart farm system, if they want to upgrade into the Smart Farm system, there will be problems of insufficient usable space on the farm. In addition, it requires high capital.

Keywords: Investment Feasibility, Modern Dairy Farm, Costs, Returns

บทนำ

ประเทศไทยให้ความสำคัญกับอาชีพการเลี้ยงโคนม ซึ่งมีเป้าหมายหลักเพื่อลดการนำเข้านมและผลิตภัณฑ์นมจากต่างประเทศ และทดแทนการปลูกพืชที่มีปัญหาทางด้านการผลิตและการตลาด อีกทั้งยังส่งเสริมให้เป็นอาชีพที่มั่นคงสำหรับเกษตรกร แต่ในอดีตอุตสาหกรรมนมไทยในประเทศประสบปัญหาผลผลิตเกินความต้องการบริโภค รัฐบาลจึงจัดโครงการนมโรงเรียนโดยใช้น้ำนมดิบจากเกษตรกรในประเทศ จนทำให้ผลผลิตในประเทศไม่เพียงพอต่อความต้องการอีกต่อไป และความต้องการยังคงเพิ่มขึ้นต่อเนื่องหลังไทยส่งออกไปจำหน่ายยังประเทศเพื่อนบ้าน ส่งผลให้น้ำนมดิบในประเทศเริ่มขาดแคลน (กรภัทร ไชยสมบัติ, 2562) รัฐบาลจึงเข้ามามีบทบาทและได้ให้ความสำคัญกับการเลี้ยงโคนม โดยกำหนดให้เป็นยุทธศาสตร์หนึ่งในการพัฒนาประเทศ ซึ่งกำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 และได้ประกาศแผนยุทธศาสตร์พัฒนาโคนมและผลิตภัณฑ์นมของไทย ระยะเวลา 10 ปี (2560-2569) ที่มีเป้าหมายให้อัตราการโคนมบริหารงานมีกำไรไม่น้อยกว่า 80% ช่วยเพิ่มรายได้ให้เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมเฉลี่ย 5% ต่อปี เพิ่มผลผลิตน้ำนมเฉลี่ย 4% ต่อปี เพิ่มมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์นมไม่ต่ำกว่า 5% ต่อปี และเพิ่มอัตราการบริโภคนมภายในประเทศเฉลี่ย 4% ต่อปี หรือมากกว่า 20 ลิตร/คน/ปี รวมถึงปรับเปลี่ยนแบบปฏิบัติการเลี้ยงโคนมให้ทันต่อสถานการณ์ของการเปิดตลาดการค้าเสรี ตามมาตรการการเปิดการค้าเสรี FTA ของประเทศไทย น้ำนมและผลิตภัณฑ์นมหลากหลายชนิดจากประเทศออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ สหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น จะเข้ามาทำการตลาดและแข่งขันอย่างเต็มรูปแบบ ซึ่งจะมีผลบังคับใช้อย่างเต็มรูปแบบในปี 2568

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2563 เป็นต้นมา การเลี้ยงโคนมในประเทศไทยมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง สวนกระแสกับความต้องการบริโภคที่ลดลง ส่งผลต่อปริมาณน้ำนมดิบล้นตลาดกว่า 600 ตัน/วัน คณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม (มิลค์บอร์ด) มีการประชุมเร่งด่วนเพื่อพิจารณาแนวทางลดผลกระทบและแก้ไขปัญหาปริมาณน้ำนมดิบล้นด้วยเหตุ 2 ปัจจัย ได้แก่ 1) การผลิตน้ำนมโคของสมาชิกเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมที่ผลิตได้ปริมาณเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง 2) สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ส่งผลกระทบอย่างหนักต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศหลายด้านอย่างรุนแรง อันมีผลกระทบต่อตลาดนมพาณิชย์ด้วย (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2563) จึงเกิดสถานการณ์ที่ตามมา คือ การรับซื้อน้ำนมดิบจากผู้เลี้ยงโคนมลดลง ทำให้คณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม (มิลค์บอร์ด) มีการประชุมเร่งด่วนอีกครั้ง เพื่อพิจารณาการจัดสรรโควตานำเข้าสินค้านม

ในปี 2566 การปรับราคากลางรับซื้อน้ำนมดิบและน้ำนมโคให้สอดคล้องกับสถานการณ์ต้นทุนที่สูงขึ้น เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของเกษตรกร โดยเห็นชอบให้ปรับราคากลางรับซื้อน้ำนมดิบหน้าศูนย์รวบรวมน้ำนมดิบ ปี 2566 จากกิโลกรัมละ 19 บาท เป็น 21.25 บาท (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2563) ต่อมาหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องรวมถึงกลุ่มสหกรณ์หรือผู้เลี้ยงโคนม กำลังดำเนินการปรับเปลี่ยนการจัดการฟาร์มโคนมเพื่อขอรับรองมาตรฐานฟาร์มโคนม ตั้งแต่องค์ประกอบฟาร์ม การจัดการฟาร์ม บุคลากร สุขภาพสัตว์ สวัสดิภาพสัตว์ สิ่งแวดล้อม และการบันทึกข้อมูล (ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร: การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มโคนม ตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2562) (ขไมพร ใจภักดิ์, 2564) ซึ่งการจัดการฟาร์มโคนมต้องมีการปรับตัวเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เช่น ความต้องการของผู้บริโภค กฎระเบียบและมาตรฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้เลี้ยงโคนมสามารถดำเนินการผลิตโคนมอย่างมีประสิทธิภาพ และได้ผลผลิตน้ำนมที่มีคุณภาพ (อุมาพร ก้อนทองดี, 2562) ดังนั้น เกษตรกรต้องเร่งพัฒนาเพื่อเตรียมพร้อมในการแข่งขันกับผลิตภัณฑ์นมจากต่างประเทศ (สุรเดช พันธุ์ลี, 2565) รัฐบาลต้องเร่งสนับสนุนและสร้างโอกาสแก่เกษตรกรให้มีการพัฒนาฟาร์มโคนมของตนเองให้เป็น Smart Farm และฟาร์มโคนมทั้งหมดต้องได้รับมาตรฐาน GAP (ยุทธศาสตร์พัฒนาโคนมและผลิตภัณฑ์นม ปี 2560-2569) แต่การพัฒนาเหล่านี้ย่อมนำมาซึ่งต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น ประกอบกับจากสถานการณ์สงครามรัสเซีย-ยูเครน ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตโคนมสูงขึ้นมาก ทั้งจากวัตถุดิบอาหารสัตว์ ปัจจัยการผลิต และปัจจัยการป้องกันโรค ตลอดจนราคาพลังงาน ซึ่งสัดส่วนด้านอาหารของโคนมมีมากกว่า 60% ของต้นทุนผลิต (เอกชัย อุตสาหะ, 2560) ประกอบกับนโยบายของรัฐบาลในปัจจุบันที่มุ่งเน้นการยกระดับมาตรฐานฟาร์มและการพัฒนาคุณภาพน้ำนมดิบให้ได้มาตรฐานและปลอดภัยสำหรับผู้บริโภค ตามแผนปฏิบัติการด้านโคนมและผลิตภัณฑ์นม ระยะที่ 1 พ.ศ. 2564-2570 เกษตรกรจึงต้องมีการบริหารจัดการฟาร์มเพิ่มขึ้น ทั้งปรับรูปแบบการเลี้ยง การจัดการโรงเรือน และการให้อาหารที่ดี เพื่อเพิ่มปริมาณการผลิตและพัฒนาคุณภาพน้ำนมดิบให้สูงขึ้น แต่ในทางกลับกันเกษตรกรก็จะได้รับรายได้เพิ่มขึ้นเพราะราคาขึ้นอยู่กับคุณภาพน้ำนมดิบ จึงทำให้เกษตรกรจังหวัดสระแก้วหันมาประกอบอาชีพเลี้ยงโคนมกันอย่างแพร่หลาย เพราะมีรายได้ดี และได้ผลตอบแทนอย่างสม่าเสมอสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ (สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสระแก้ว, 2565) อย่างไรก็ตามเกษตรกรรายย่อยบางรายอาจตัดสินใจเลิกอาชีพการเลี้ยงโคนม เพราะไม่สามารถบริหารจัดการฟาร์มให้ได้มาตรฐานฟาร์มที่ดีได้เนื่องจากต้องใช้เงินลงทุนสูง (องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย, 2565) และผู้วิจัยได้เล็งเห็นว่าเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมจังหวัดสระแก้ว ถือว่ามีแนวโน้มและความเสี่ยงที่จะได้รับผลกระทบจากสาเหตุดังกล่าวอย่างมาก ด้วยลักษณะการประกอบอาชีพที่เป็นการเลี้ยงโคนมเพื่อการผลิตน้ำนมดิบส่งเข้าสู่โรงงานการแปรรูปของสหกรณ์เพียงอย่างเดียว โดยเกษตรกรยังไม่สามารถพัฒนาแปรรูปสินค้าของตนเองได้ หากเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมสามารถพัฒนากระบวนการผลิตเชิงการแปรรูปสินค้า เพื่อจัดจำหน่ายร่วมกับการพัฒนาฟาร์มโคนมให้เป็นฟาร์มเพื่อการท่องเที่ยวได้แล้วนั้น ผู้วิจัยเชื่อว่าจะสามารถช่วยสร้างรายได้ของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมได้เป็นจำนวนมาก ซึ่งในสถานการณ์ปัจจุบันสถานะเศรษฐกิจกำลังเริ่มฟื้นตัวการกระตุ้นเศรษฐกิจให้แก่ภาคธุรกิจทุกภาคส่วน โดยใช้ภาคการท่องเที่ยวกระจายเม็ดเงินไปสู่ธุรกิจต่าง ๆ ซึ่งต้องมีการปรับตัวทั้งทางด้านการผลิตสินค้าและบริการ เช่น ธุรกิจให้บริการขนส่ง ธุรกิจออนไลน์ ธุรกิจแปรรูปผลิตภัณฑ์ในพื้นที่ เป็นต้น เปิดโอกาสทางธุรกิจและช่องทางการผลิตสินค้าที่เป็นนวัตกรรมใหม่ตอบสนองความต้องการของลูกค้าด้วยการเปลี่ยนแปลงการใช้ทรัพยากรในแต่ละท้องถิ่นที่มีอยู่ให้คุ้มค่ามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ช่วยเพิ่มความคุ้มค่าให้กับการลงทุน (เกริกเกียรติ พรหมมินทร์ และ รัตติยากร ลิ้มณตชัย, 2566) แต่อย่างไรก็ตามการลงทุนย่อมมีความเสี่ยงทางธุรกิจที่เกิดจากการดำเนินงานภายในกิจการ ซึ่งเกี่ยวข้องกับรายได้และค่าใช้จ่ายส่งผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไร ทำให้ได้รับผลตอบแทนที่คาดหวังลดลง (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2564) หากเจ้าของกิจการต้องการผลตอบแทนสูงความเสี่ยงยิ่งสูงตามเช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำเนินธุรกิจใหม่

ควรจะมีการพิจารณาอย่างรอบคอบก่อนการลงทุน เนื่องจากเป็นการลงทุนระยะยาวที่ต้องใช้ระยะเวลานาน จึงเผชิญกับความเสี่ยงและความไม่แน่นอนต่าง ๆ เช่น การขาดสภาพคล่องทางการเงิน การขาดแคลนแรงงาน ราคาต้นทุนวัตถุดิบสูง เป็นต้น จึงควรมีการศึกษาความเป็นไปได้ทางการเงินของธุรกิจก่อนการลงทุนเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นและลดความเสี่ยงในการลงทุน นอกจากนี้ยังสามารถทราบถึงเงินลงทุนที่ใช้ในการลงทุน รายได้จากการขาย ต้นทุนและค่าใช้จ่าย กระแสเงินสดรับ และกระแสเงินสดจ่าย เพื่อนำมาประเมินการลงทุน ได้แก่ ระยะเวลาคืนทุน มูลค่าปัจจุบันสุทธิ และผลตอบแทนภายในของการลงทุน (เนาวรัตน์ สิทธิกรณ และคณะ, 2561)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนทำฟาร์มโคนมสมัยใหม่ กรณีศึกษา เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมจังหวัดสระแก้ว เพื่อช่วยให้เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมตัดสินใจลงทุนทำธุรกิจได้อย่างมั่นใจ โดยสมมติให้เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมของฟาร์มที่เข้าสู่ระบบ Smart Farm ทำฟาร์มโคนมควบคู่ไปกับการสร้างแหล่งท่องเที่ยว แหล่งเรียนรู้ ร้านกาแฟ โดยใช้น้ำนมดิบจากฟาร์มของตนเองแปรรูปให้เป็นผลิตภัณฑ์จำหน่ายในร้านกาแฟ ซึ่งเป็นการพัฒนาเกษตรกรควบคู่กับการใช้พื้นที่การเกษตรโดยมุ่งเน้นด้านเกษตรเพื่อการท่องเที่ยว เพื่อเป็นการป้องกันสถานการณ์ลักษณะเช่นนี้ที่อาจจะเกิดขึ้นอีก และช่วยให้การวางแผนส่งเสริมธุรกิจการลงทุนทำฟาร์มโคนมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการทำฟาร์มโคนมสมัยใหม่ กรณีศึกษา เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมจังหวัดสระแก้ว
2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในการเลี้ยงโคนมของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม จังหวัดสระแก้ว

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจและประยุกต์ (Survey and apply research) ซึ่งเป็นการศึกษาแนวความคิดต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการลงทุนทำฟาร์มโคนม ครอบคลุมเนื้อหาการจัดการด้านต้นทุน ผลตอบแทน และปัญหาอุปสรรคในการลงทุนทำฟาร์มโคนมสมัยใหม่ โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ฟาร์มโคนมขนาดกลางในจังหวัดสระแก้ว จำนวน 637 ฟาร์ม
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ฟาร์มโคนมในจังหวัดสระแก้ว ที่ไม่เข้าสู่ระบบ Smart Farm จำนวน 25 ฟาร์ม และฟาร์มโคนมที่เข้าสู่ระบบ Smart Farm จำนวน 5 ฟาร์ม รวมทั้งสิ้น 30 ฟาร์ม โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่มง่าย
3. เครื่องมือที่ใช้และการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ สำหรับงานวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม โดยผู้วิจัยใช้สัมภาษณ์เจ้าของฟาร์มโคนม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลตามความมุ่งหมายให้ครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ จากนั้นนำไปทดลองใช้กับเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมในจังหวัดสระแก้ว ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่เลือกไว้ จำนวน 30 ฟาร์ม แล้วจัดทำเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่ถูกคัดเลือกไว้ด้วยตัวเอง และบันทึกข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ลงในแบบสัมภาษณ์
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ เมื่อได้รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เสร็จเรียบร้อยแล้ว จะนำข้อมูลทั้งหมดมาทำการวิเคราะห์ ดังนี้

5.1 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปและสภาพการเลี้ยงโคนมของเกษตรกร ใช้สถิติเชิงพรรณนา ในการอธิบายข้อมูลที่ได้ในรูปค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าร้อยละ (Percentage) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อทราบถึงข้อมูลทั่วไป และสภาพการเลี้ยงโคนมของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมจังหวัดสระแก้ว

5.2 วิเคราะห์ต้นทุนจากการลงทุนทำฟาร์มโคนมที่ไม่เข้าสู่ระบบ Smart Farm และฟาร์มโคนมที่เข้าสู่ระบบ Smart Farm รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนและค่าใช้จ่ายในการทำฟาร์มโคนม โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

5.2.1 ค่าใช้จ่ายในการลงทุนเบื้องต้น (Investment cost) เป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าแม่พันธุ์โคนม ค่าก่อสร้างโรงเรือนพร้อมซองรีด ค่าจัดทำแปลงหญ้า ค่าเลเซอร์แท่งค์ ค่าเครื่องมือและอุปกรณ์ และค่าพาหนะ ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่มีผลต่อการดำเนินงานของการลงทุนในระยะยาว

5.2.2 ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน (Operation cost) ได้แก่ ค่าอาหาร ค่าน้ำนมเลี้ยงลูกโค ค่าแรงงาน ค่าแร่ธาตุ ค่ายารักษาโรค ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าวัสดุสิ้นเปลือง และค่าซ่อมแซม

5.3 การวิเคราะห์รายได้จากการลงทุนทำฟาร์มโคนมสมัยใหม่ พิจารณา ดังนี้

รายได้รวม = ราคาต่อหน่วย $\times$ ปริมาณน้ำนมดิบ

กำไรสุทธิ = รายได้ทั้งหมด - ต้นทุนทั้งหมด

5.4 วิเคราะห์ผลตอบแทนจากการลงทุนทำฟาร์มโคนมสมัยใหม่ ด้วยเกณฑ์การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน คือ

5.4.1 ระยะเวลาเวลาคืนทุน (Payback Period: PB) ได้แก่ ระยะเวลาที่ผลตอบแทนสุทธิจากการดำเนินงานมีค่าเท่ากับค่าลงทุนของโครงการ โดยจะพิจารณาจำนวนปีที่ได้รับผลตอบแทนคุ้มกับเงินลงทุน

5.4.2 มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value: NPV) หมายถึง เทคนิคการประเมินโครงการลงทุนโดยใช้วิธีคิดลดกระแสเงินสด (Discounted Cash Flow) มูลค่าปัจจุบันสุทธิมีค่าเท่ากับผลต่างระหว่างมูลค่าปัจจุบันรวมของกระแสเงินสดที่รับจากการลงทุน (Present Value of Cash Inflows: PVCI) กับมูลค่าปัจจุบันรวมของกระแสเงินสดที่จ่ายลงทุน (Present Value of Cash Outflows: PVCO) เมื่อใช้อัตราผลตอบแทนที่ต้องการจากการลงทุน (k) เป็นอัตราคิดลดค่าของเงิน (Discount Rate) (พรรณฎา ธูณิณิตรกุล, 2563)

5.4.3 อัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุน (Internal Rate of Return: IRR) หมายถึง อัตราคิดลด (Discount Rate) ที่ทำให้มูลค่าปัจจุบันรวมของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการลงทุน (PVCI) มีค่าเท่ากับมูลค่าปัจจุบันรวมของเงินลงทุนที่จ่ายไป (PVCO) หรืออาจกล่าวได้ว่า IRR คือ อัตราคิดลด ที่ทำให้มูลค่าปัจจุบันสุทธิของโครงการเท่ากับศูนย์

ผลการวิจัย

วิจัยครั้งนี้ได้แบ่งผลการวิจัยออกเป็น 7 ตอน รายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการลงทุนทำฟาร์มโคนมสมัยใหม่ กรณีศึกษา เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมจังหวัดสระแก้ว

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการลงทุนทำฟาร์มโคนมสมัยใหม่ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 80.00 ด้านอายุส่วนใหญ่จะมีอายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 80.00 ด้านการศึกษาส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 80.00

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ต้นทุนจากการลงทุนทำฟาร์มโคนมสมัยใหม่ กรณีศึกษา เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมจังหวัดสระแก้ว

การวิจัยครั้งนี้ได้แบ่งต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายในการลงทุนทำฟาร์มโคนม ออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการลงทุนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

1. ค่าใช้จ่ายในการลงทุน

1.1 ฟาร์มโคนมที่ไม่เข้าสู่ระบบ Smart Farm ประกอบด้วย ค่าแม่พันธุ์โคนม จำนวน 278,100 บาท ค่าก่อสร้างโรงเรือน จำนวน 167,200 บาท ค่าจัดทำแปลงหญ้า จำนวน 37,500 บาท ค่าเครื่องมือและอุปกรณ์ จำนวน 325,397 บาท และ ค่าพาหนะ จำนวน 90,650 บาท รวมทั้งสิ้น จำนวน 898,847 บาท

1.2 ฟาร์มโคนมที่เข้าสู่ระบบ Smart Farm ประกอบด้วย ค่าแม่พันธุ์โคนม จำนวน 415,660 บาท ค่าก่อสร้างโรงเรือน จำนวน 300,000 บาท ถึงรวบรวมน้ำนมดิบ (คูเลอร์แทงค์ ขนาด 1,200 ลิตร) จำนวน 300,000 บาท ค่าจัดทำแปลงหญ้า จำนวน 49,000 บาท ค่าเครื่องมือและอุปกรณ์ จำนวน 323,050 บาท และค่าพาหนะ จำนวน 421,820 บาท รวมทั้งสิ้น จำนวน 1,809,530 บาท

2. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ได้แก่ ค่าอาหารโคนม

2.1 ฟาร์มโคนมที่ไม่เข้าสู่ระบบ Smart Farm คำนวณโดยใช้ข้อมูลที่เกิดขึ้นเป็นปีฐาน ประกอบด้วย ค่าอาหาร จำนวน 567,977 บาทต่อปี ค่าแร่ธาตุ จำนวน 3,238 บาทต่อปี ค่าผสมเทียม จำนวน 10,000 บาท ค่ายาป้องกันและรักษาโรค จำนวน 15,124 บาทต่อปี ค่าไฟฟ้า จำนวน 66,288 บาทต่อปี ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง จำนวน 55,960 บาท ค่าแรงงาน (3 คน) จำนวน 324,000 บาทต่อปี ค่าขนส่งน้ำนมดิบเป็นเงิน 24,674 บาทต่อปี และค่าวัสดุสิ้นเปลือง จำนวน 7,880 บาทต่อปี ส่วนค่าซ่อมแซมอุปกรณ์/ฟาร์มจะเกิดขึ้นทุก 3 ปี ตลอดระยะเวลาของโครงการ

2.2 ฟาร์มโคนมที่เข้าสู่ระบบ Smart Farm คำนวณโดยใช้ข้อมูลที่เกิดขึ้นเป็นปีฐาน ประกอบด้วย ค่าอาหาร จำนวน 871,291 บาทต่อปี ค่าแร่ธาตุ จำนวน 4,300 บาทต่อปี ค่าผสมเทียม จำนวน 28,000 บาท ค่ายาป้องกันและรักษาโรค จำนวน 35,000 บาทต่อปี ค่าไฟฟ้า จำนวน 126,000 บาทต่อปี ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง จำนวน 74,000 บาท ค่าแรงงาน (3 คน) จำนวน 324,000 บาทต่อปี ค่าขนส่งน้ำนมดิบเป็นเงิน 31,000 บาทต่อปี และค่าวัสดุสิ้นเปลือง จำนวน 17,000 บาทต่อปี ส่วนค่าซ่อมแซมอุปกรณ์/ฟาร์มจะเกิดขึ้นทุก 3 ปี ตลอดระยะเวลาของโครงการ

2.3 การลงทุนทำฟาร์มโคนมสมัยใหม่ คือ การทำฟาร์มโคนมควบคู่ไปกับการสร้างฟาร์มเป็นแหล่งท่องเที่ยว และร้านกาแฟ เป็นการจัดการฟาร์มโคนมโดยใช้ข้อมูลทางกายภาพที่เป็นทุนตั้งต้นของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม โดยการประยุกต์แนวคิดด้านการเกษตรและการท่องเที่ยวเข้ามาผสมผสาน สามารถสร้างแหล่งท่องเที่ยวเชิงฟาร์มเกษตรโคนม และสามารถพัฒนาการแปรรูปสินค้าการเกษตรจากน้ำนมดิบได้ มีรายละเอียดต้นทุนการทำฟาร์มโคนมแบ่งออกเป็นค่าใช้จ่ายในการลงทุน และค่าใช้จ่ายในการดำเนินเช่นกัน ซึ่งค่าใช้จ่ายในการลงทุน ประกอบด้วย ค่าแม่พันธุ์โคนม จำนวน 415,660 บาท ค่าก่อสร้างโรงเรือน จำนวน 300,000 บาท ถึงรวบรวมน้ำนมดิบ (คูเลอร์แทงค์ ขนาด 1,200 ลิตร) จำนวน 300,000 บาท ค่าจัดทำแปลงหญ้า จำนวน 49,000 บาท ค่าเครื่องมือและอุปกรณ์ จำนวน 323,050 บาท ค่าพาหนะ จำนวน 421,820 บาท และค่าก่อสร้างร้านกาแฟ จำนวน 660,000 บาท ส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน คำนวณโดยใช้ข้อมูลที่เกิดขึ้นเป็นปีฐาน ประกอบด้วย ค่าอาหาร จำนวน 871,291 บาทต่อปี ค่าแร่ธาตุ จำนวน 4,300 บาทต่อปี ค่าผสมเทียม จำนวน 28,000 บาท ค่ายาป้องกันและรักษาโรค จำนวน 35,000 บาทต่อปี ค่าไฟฟ้า จำนวน 150,000 บาทต่อปี ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง จำนวน 74,000 บาท ค่าแรงงาน (3 คน) จำนวน 324,000 บาทต่อปี ค่าขนส่งน้ำนมดิบ เป็นเงิน 31,000 บาทต่อปี และค่าวัสดุสิ้นเปลือง จำนวน 17,000 บาทต่อปี ส่วนค่าซ่อมแซมอุปกรณ์ฟาร์มและร้านกาแฟจะเกิดขึ้นทุก 3 ปี ตลอดระยะเวลาของโครงการ

ตอนที่ 3 วิเคราะห์รายได้จากการลงทุนทำฟาร์มโคนม

รายได้จากการลงทุนทำฟาร์มโคนมสมัยใหม่มี 4 ประเภท ได้แก่ รายได้จากการจำหน่ายน้ำนมดิบ รายได้จากการจำหน่ายลูกโคเพศผู้ รายได้จากการจำหน่ายโคคัศออก และรายได้จากการจำหน่ายมูลโคนม

จากการศึกษาฟาร์มโคนมที่ไม่ได้เข้าสู่ระบบ Smart Farm ตลอดระยะเวลา 10 ปี ผลตอบแทนที่เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมได้รับรายได้จากการจำหน่ายน้ำนมดิบ จำนวน 18,613,161.22 บาท ได้รับจากการจำหน่ายลูกโคเพศผู้ จำนวน 12,830.85 บาท ได้รับจากการจำหน่ายโคคัศออก จำนวน 369,468.90 บาท และรายได้จากการจำหน่ายมูลโค จำนวน 279,040.00 บาท รวมผลตอบแทนตลอดระยะเวลา 10 ปี จำนวน 19,274,500.97 บาท

ส่วนฟาร์มโคนมที่เข้าสู่ระบบ Smart Farm ตลอดระยะเวลา 10 ปี ผลตอบแทนที่เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมได้รับรายได้จากการจำหน่ายนมดิบ จำนวน 34,824,070.58 บาท ได้รับจากการจำหน่ายลูกโคเพศผู้ จำนวน 11,285.66 บาท ได้รับจากการจำหน่ายโคคั้ดออก จำนวน 444,530.79 บาท และรายได้จากการจำหน่ายมูลโค จำนวน 328,491.63 บาท รวมผลตอบแทนตลอดระยะเวลา 10 ปี จำนวน 35,608,378.66 บาท

ส่วนการลงทุนทำฟาร์มโคนมสมัยใหม่ ตลอดระยะเวลา 10 ปี ผลตอบแทนที่เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมได้รับรายได้จากการจำหน่ายนมดิบ จำนวน 34,824,070.58 บาท ได้รับจากการจำหน่ายลูกโคเพศผู้ จำนวน 11,285.66 บาท ได้รับจากการจำหน่ายโคคั้ดออก จำนวน 444,530.79 บาท และรายได้จากการจำหน่ายมูลโค จำนวน 328,491.63 บาท และผลตอบแทนจากร้านกาแฟ จำนวน 15,816,953.93 บาท รวมผลตอบแทนตลอดระยะเวลา 10 ปี จำนวน 51,425,332.59 บาท

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ระยะเวลาคืนทุนจากการลงทุนทำฟาร์มโคนม

ตารางที่ 1 แสดงการวิเคราะห์ระยะเวลาคืนทุนจากการลงทุนทำฟาร์มโคนม

รายการ	ไม่เป็น Smart Farm	เป็น Smart Farm	ฟาร์มสมัยใหม่
เงินลงทุน	898,847.00	1,862,170.00	2,522,170.00
หัก กระแสเงินสดเข้าสุทธิปีที่ 1	(1,049,541.00)	(1,372,591.00)	(928,591.00)
	(1,948,388.00)	(3,234,761.00)	(3,450,761.00)
หัก กระแสเงินสดเข้าสุทธิปีที่ 2	520,338.21	1,487,213.54	1,964,333.54
	(1,428,049.46)	(1,747,547.46)	(1,486,427.46)
หัก กระแสเงินสดเข้าสุทธิปีที่ 3	557,138.49	1,578,969.71	2,071,196.91
	(870,910.97)	(168,577.75)	584,769.45
หัก กระแสเงินสดเข้าสุทธิปีที่ 4	625,575.66	1,721,577.10	
	(245,335.31)	1,552,999.35	
หัก กระแสเงินสดเข้าสุทธิปีที่ 5	722,998.68		
คงเหลือ	447,663.37		

จากตารางที่ 1 การวิเคราะห์ระยะเวลาคืนทุนของการลงทุนทำฟาร์มโคนม สำหรับฟาร์มโคนมที่ไม่เข้าสู่ระบบ Smart Farm พบว่า ระยะเวลาคืนทุนของการลงทุนทำฟาร์มโคนม ประมาณ 5 ปี 7 เดือน 16 วัน และมีกระแสเงินสดคงเหลือ 447,663.37 บาท กรณีฟาร์มโคนมที่เข้าสู่ระบบ Smart Farm ใช้ระยะเวลาประมาณ 4 ปี 10 เดือน 29 วัน และมีกระแสเงินสดคงเหลือ 1,552,999.35 บาท ส่วนฟาร์มโคนมสมัยใหม่ ใช้ระยะเวลาประมาณ 3 ปี 3 เดือน 13 วัน และมีกระแสเงินสดคงเหลือ 584,769.45 บาท

ตอนที่ 5 วิเคราะห์มูลค่าปัจจุบันสุทธิจากการลงทุนทำฟาร์มโคนม

การคำนวณหามูลค่าปัจจุบันสุทธิของผลตอบแทนจากการลงทุนทำฟาร์มโคนมที่ไม่เข้าสู่ระบบ Smart Farm ในระยะเวลา 10 ปี มีมูลค่า 5,190,018.48 บาท เมื่อคิดค่าปัจจุบันที่จ่ายในปีที่ 0 แล้วมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ 4,291,171.48 บาท ซึ่งมีค่ามากกว่าศูนย์ เป็นโครงการที่น่าลงทุน

การคำนวณหามูลค่าปัจจุบันสุทธิของผลตอบแทนจากการลงทุนทำฟาร์มโคนมที่เข้าสู่ระบบ Smart Farm ในระยะเวลา 10 ปี มีมูลค่า 14,831,758.64 บาท เมื่อคิดค่าปัจจุบันที่จ่ายในปีที่ 0 แล้วมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ 12,969,588.64 บาท ซึ่งมีค่ามากกว่าศูนย์ เป็นโครงการที่น่าลงทุน

การคำนวณมูลค่าปัจจุบันสุทธิของผลตอบแทนจากการลงทุนทำฟาร์มโคนมสมัยใหม่ ในระยะเวลา 10 ปี มีมูลค่า 20,307,557.45 บาท เมื่อคิดค่าปัจจุบันที่จ่ายในปีที่ 0 แล้วมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ 17,785,387.45 บาท ซึ่งมีค่ามากกว่าศูนย์ เป็นโครงการที่น่าลงทุน

ตอนที่ 6 วิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทำฟาร์มโคนม

ผลจากการคำนวณอัตราผลตอบแทนภายในของโครงการ (Internal Rate of Return: IRR) พบว่า ฟาร์มโคนมที่ไม่เข้าสู่ระบบ Smart Farm มีค่าเท่ากับร้อยละ 14.90 ฟาร์มโคนมที่เข้าสู่ระบบ Smart Farm มีค่าเท่ากับร้อยละ 18.51 และฟาร์มโคนมสมัยใหม่ มีค่าเท่ากับร้อยละ 19.84 จะเห็นได้ว่าฟาร์มทั้ง 3 รูปแบบมีค่าสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยให้กู้ยืมของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรหรืออัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของธนาคารพาณิชย์โดยทั่วไป ดังนั้นควรลงทุนในโครงการทั้ง 3 โครงการ

ตอนที่ 7 ศึกษารายละเอียดสภาพปัญหาในการลงทุนทำฟาร์มโคนมสมัยใหม่

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม เกี่ยวกับสภาพปัญหาในการทำฟาร์มโคนมสมัยใหม่ พบว่า ปัญหาหลัก คือ ใช้เงินลงทุนสูง ถัดมาเป็นต้นทุนด้านอาหารสำหรับเลี้ยงโคนมที่มีต้นทุนสูงตามฤดูกาล และปัญหาการขาดแคลนนํ้ามาใช้ในฟาร์ม แปลงหญ้ามีน้อยซึ่งอาจจะส่งผลให้ต้นทุนเพิ่มขึ้นระยะยาว แรงงานขาดความรู้ในการเลี้ยงโคนมเชิงลึก เช่น ปัญหาการผสมติดต่ำ รวมถึงนํ้าเชื้อที่สามารถคัดเพศได้มีราคาค่อนข้างแพง การเป็นโรคในโคนม เป็นต้น อีกทั้งราคานํ้านมดิบที่ผันผวนและสภาวะการณ์ต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น เช่น ราคานํ้านมดิบต่ำมาก ๆ นํ้านมดิบล้นตลาด รวมทั้งเหตุการณ์ที่ทำให้กำลังซื้อลดลง เช่น สถานการณ์ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เป็นต้น ซึ่งหากเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมที่มีแผนจะขยายฟาร์มโคนมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงฟาร์ม เกษตรโคนม มุ่งเน้นด้านเกษตรเพื่อการท่องเที่ยว อาจจะพบกับปัญหาพื้นที่ใช้สอยของฟาร์มไม่เพียงพอ นอกจากนี้ ฟาร์มที่เข้าสู่ระบบฟาร์มโคนมต้นแบบที่มีศักยภาพการผลิตและโอกาสในการยกระดับการเลี้ยงโคนมให้เป็นระบบ Smart Farm ยังพบกับปัญหาด้านการลงทุน เนื่องจากต้องใช้เงินทุนมาก เพราะระบบ Smart Farm จะนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการเกี่ยวกับนํ้านมดิบซึ่งมีราคาแพง

อภิปรายผล

การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการลงทุนทำฟาร์มโคนมสมัยใหม่ กรณีศึกษา เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม จังหวัดสระแก้ว มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ด้านต้นทุน จากการศึกษาพบว่า ต้นทุนการทำฟาร์มโคนมสมัยใหม่ของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม จังหวัดสระแก้ว ส่วนใหญ่เป็นค่าอาหาร คิดเป็นร้อยละ 50-60 ของต้นทุนทั้งหมด รองลงมา คือ ค่าแรงงาน ค่าไฟฟ้า และค่านํ้ามันเชื้อเพลิง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สากิยะห์ หะรงค์ และณฤทธิ์ ไทยบุรี และคณะ ที่พบว่า ต้นทุนการเลี้ยงโคนมส่วนใหญ่มาจากต้นทุนค่าอาหาร (สากิยะห์ หะรงค์, 2562); (ณฤทธิ์ ไทยบุรี และคณะ, 2563) อาจเป็นเพราะแหล่งอาหารภายในฟาร์มค่อนข้างน้อยส่วนใหญ่เป็นการซื้อจากภายนอกทั้งอาหารข้น และอาหารหยาบ

2. ด้านรายได้ จากการศึกษ พบว่า รายได้จากการทำฟาร์มโคนมสมัยใหม่ของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม จังหวัดสระแก้ว ส่วนใหญ่มีรายได้มาจากการจำหน่ายนํ้านมดิบ รองลงมา คือ รายได้จากการจำหน่ายกาแพ ที่ทำควบคู่กับการทำฟาร์มโคนม รายได้จากการจำหน่ายจำหน่ายโคคัดออก และมูลโค รายได้สุดท้ายจะเป็นรายได้จากการจำหน่ายลูกโคเพศผู้ ซึ่งรายได้ประเภทนี้จะมาน้อยเพียงได้นั้นขึ้นอยู่กับจำนวนของลูกโคเพศผู้ในแต่ละปี สอดคล้องกับงานวิจัยของ เอกชัย อุตสาหะ พบว่า รายได้หลักมาจากการจำหน่ายนํ้านมดิบ (เอกชัย อุตสาหะ, 2560)

3. ด้านผลตอบแทน

3.1 วิเคราะห์ระยะเวลาคืนทุน (Payback Period) จากการศึกษพบว่า การลงทุนทำฟาร์มโคนมสมัยใหม่ของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมจังหวัดสระแก้ว ของฟาร์มที่ไม่เข้าสู่ระบบ Smart Farm จะให้ระยะเวลาคืนทุนประมาณ 5 ปี 7 เดือน 16 วัน ซึ่งมีระยะเวลาคืนทุนใกล้เคียงกับงานวิจัยของ สากิยะห์ หะรงค์ คือ 5 ปี 7 เดือน 18 วัน ส่วนฟาร์มที่เข้าสู่ระบบ Smart Farm จะให้ระยะเวลาคืนทุนประมาณ 4 ปี 10 เดือน 29 วัน สำหรับฟาร์มโคนมสมัยใหม่จะให้ระยะเวลาคืนทุนประมาณ 3 ปี 3 เดือน 13 วัน ซึ่งจะให้ระยะเวลาคืนทุนที่เร็วกว่า (สากิยะห์ หะรงค์, 2562) อาจเป็นเพราะผลตอบแทนที่ได้มาจาก 2 แหล่งด้วยกัน คือ จากการขายน้ำนมดิบ และจากการที่จำหน่ายกาแพและผลิตภัณฑ์แปรรูปจากน้ำนมดิบ

3.2 วิเคราะห์มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) ของผลตอบแทนจากการลงทุนทำฟาร์มโคนมที่ไม่เข้าสู่ระบบ Smart Farm ฟาร์มโคนมที่เข้าสู่ระบบ Smart Farm และการลงทุนทำฟาร์มโคนมสมัยใหม่ในระยะเวลา 10 ปี มีค่ามากกว่าศูนย์ ซึ่งทั้งสามโครงการเป็นโครงการที่น่าลงทุน

3.3 วิเคราะห์อัตราผลตอบแทนภายในของโครงการ (Internal Rate Of Return: IRR) พบว่าการลงทุนทำฟาร์มโคนมสมัยใหม่ มีอัตราผลตอบแทนของโครงการ (IRR) มีค่าสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยให้กู้ยืมของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ที่ได้กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 6.50 (ประกาศธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เป็นอัตรา ณ วันที่ 1 เมษายน 2565) สอดคล้องกับ อุมาพร ก้อนทองดี จากการศึกษาความเป็นไปได้ทางด้านการตลาด ด้านเทคนิค ด้านการบริหาร และด้านการเงินสามารถประเมินได้ว่าการลงทุนทำธุรกิจฟาร์มโคนม อำเภอตากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์ มีอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน 18.14% โดยมากกว่าอัตราผลตอบแทนที่ต้องการ คือ 10% กับ (อุมาพร ก้อนทองดี, 2562) เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ อุษณีย์ เส็งพานิช ศึกษาฟาร์มโคนมของเสมียนฟาร์ม ตำบลหนองจิก อำเภอบึงสามพัน จังหวัดสุโขทัย พบว่า อัตราผลตอบแทนของโครงการ (IRR) คือ ร้อยละ 7.50 และมีค่าสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยให้กู้ยืมของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ที่ได้กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 7.00 (อุษณีย์ เส็งพานิช และคณะ, 2563) สรุปได้ว่า การลงทุนทำฟาร์มโคนมสมัยใหม่ กรณีศึกษา เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมจังหวัดสระแก้ว เป็นโครงการที่น่าลงทุน มีอัตราผลตอบแทนมากกว่าที่ต้องการ คือ 10%

4. ด้านสภาพปัญหา จากการวิจัย พบว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมส่วนใหญ่พบปัญหาเกี่ยวกับต้นทุนในการเลี้ยง ส่งผลให้อาจเกิดปัญหาสภาพคล่องในการดำเนินงาน ซึ่งต้นทุนในการดำเนินงานและการบำรุงรักษาของโคนมมีต้นทุนสูง ส่งผลให้ผลตอบแทนหรือรายได้ในการดำเนินงานลดลง แรงงานขาดความรู้ในการเลี้ยงโคนมเชิงลึก ตลอดจนกรรมวิธีในการผลิตน้ำนมของแม่โคนม ซึ่งราคาน้ำนมดิบผันแปรไปตามจำนวนแบคทีเรียในน้ำนมที่เพิ่มขึ้นในการตรวจจำนวนแบคทีเรียในน้ำนมดิบต่อชั่วโมงของสหกรณ์ที่รับซื้อน้ำนมดิบ เป็นต้น และยังรวมไปถึงพื้นที่การใช้สอยของฟาร์มยังมีน้อย เนื่องจากในอนาคตเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมมีแผนที่จะทำการขยายการทำฟาร์มโคนมเพิ่มขึ้นอีก เช่น ขยายให้เป็นระบบ Smart Farm ขยายฟาร์มโคนมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงฟาร์มเกษตรโคนมโดยใช้ผลิตภัณฑ์จากฟาร์มของตนเอง เป็นต้น นอกจากนี้ฟาร์มที่เข้าสู่ระบบ Smart Farm ยังพบกับปัญหาด้านการลงทุน เนื่องจากต้องใช้เงินทุนมาก เพราะระบบ Smart Farm จะนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการเกี่ยวกับน้ำนมดิบ สอดคล้องกับ กิตติพร เศรษฐภูมิภักดี ที่พบว่า ปัญหาอุปสรรคการบริหารจัดการฟาร์ม โคนมประกอบด้วย ขาดการจัดหาแหล่งทุน ขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการฟาร์มโคนม การระบาดของโรคล้มปัสกีน และโรค COVID-19 และ 2) ด้านองค์ประกอบมาตรฐานฟาร์ม และด้านทำเลที่ตั้งฟาร์มโคนม และทักษะการบริหารจัดการที่เหมาะสม (กิตติพร เศรษฐภูมิภักดี, 2565)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนทำฟาร์มโคนมสมัยใหม่ กรณีศึกษา เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม จังหวัดสระแก้ว พบว่า มีความเป็นไปได้ในการลงทุนของการทำฟาร์มโคนม แต่อย่างไรก็ตามการพิจารณาตัดสินใจลงทุนนั้น ต้องพิจารณาปัจจัยหลายด้านเพื่อประโยชน์สูงสุดที่จะได้รับการลงทุน ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

- 1) ด้านเงินลงทุนทำฟาร์มโคนมเป็นการลงทุนที่มีค่าใช้จ่ายสูง ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญของเกษตรกรที่มีความสนใจในการลงทุนทำฟาร์มโคนม ดังนั้น ควรมีการจัดหาเงินทุนเพื่อสนับสนุนเกษตรกรจากสถาบันการเงินทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สินเชื่อแก่เกษตรกรโดยสินเชื่อดังกล่าวควรปลอดดอกเบี้ยในช่วง 1-3 ปีแรกของการลงทุน และให้สินเชื่อในอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำ
- 2) ด้านสถานที่ตั้ง ควรจะลงทุนทำฟาร์มในพื้นที่ใกล้กับแหล่งรับซื้อน้ำนมดิบ เพื่อลดปัญหาในส่วนของการขนส่ง ดังนั้น เกษตรกรควรส่งน้ำนมดิบ ณ ศูนย์รับน้ำนมดิบใกล้บ้าน
- 3) ด้านต้นทุนและผลตอบแทนที่ได้รับ จากการศึกษ พบว่า มีปัญหาด้านต้นทุนที่เพิ่มขึ้นของอาหารชั้นสำเร็จรูป ซึ่งเป็นอาหารที่สำคัญต่อการเลี้ยงโคนม นอกจากนี้ผลตอบแทนที่ได้รับจากการจำหน่ายน้ำนมดิบราคาน้ำนมดิบในปัจจุบันไม่มีการปรับตัว ซึ่งสวนทางกับต้นทุนอาหารชั้นที่เพิ่มขึ้น ดังนั้น ภาครัฐควรจะเข้ามาควบคุมราคาอาหารชั้น และส่งเสริมการบริโภคผลิตภัณฑ์ในประเทศ เพื่อเป็นการลดปัญหาที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรเอง และ
- 4) ด้านเทคนิคและวิธีการทำฟาร์มโคนม จากการศึกษ พบว่า เกษตรกรยังขาดการเรียนรู้วิธีการและเทคนิคใหม่ ๆ รวมถึงวิธีการให้อาหารที่เหมาะสมสำหรับโคนมเพื่อช่วยลดต้นทุนในการเลี้ยง ดังนั้น ทางภาครัฐควรให้คำแนะนำและให้ความรู้สำหรับเกษตรกรอย่างทั่วถึง

ข้อเสนอแนะในเชิงปฏิบัติสำหรับเกษตรกรผู้สนใจลงทุนทำฟาร์มโคนม คือ ต้องมีแรงงานเพียงพอทำงานอย่างต่อเนื่องไม่มีวันหยุด มีความรู้ความเข้าใจการประกอบธุรกิจฟาร์มโคนม มีแหล่งน้ำ และพื้นที่เพียงพอต่อการปลูกหญ้าเพื่อทดแทนการซื้อหญ้าจากภายนอก และที่สำคัญต้องอยู่ใกล้แหล่งรับซื้อน้ำนมดิบ ส่วนข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป คือ ควรมีการเปรียบเทียบผลดี และความแตกต่างในแต่ละด้านระหว่างฟาร์มที่ไม่เข้าสู่ระบบ Smart Farm ฟาร์มที่เข้าสู่ระบบ Smart Farm และฟาร์มสมัยใหม่ เพื่อให้เกษตรกรที่สนใจลงทุนทำฟาร์มโคนมได้พัฒนาธุรกิจฟาร์มโคนมต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กิติพร เศรษฐภูมิภักดี. (2565). การบริหารจัดการสมาชิกฟาร์มโคนมที่เหมาะสมสำหรับเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดชัยภูมิ. วารสารวิจัยวิชาการ, 5(4), 71-84.
- เกริกเกียรติ พรหมมินทร์ และรัตติยากร ลิ้มณตชัย. (2566). ภาคธุรกิจไทยจะเติบโตได้ไกลแค่ไหน. เรียกใช้เมื่อ 14 มีนาคม 2567 จาก <https://www.bot.or.th/content/dam/bot/documents/th/research-and-publications/article/chaengsibia/chaengsibia-2023-no5-business-productivity.pdf>
- ชไมพร ใจภักดี. (2564). การจัดการฟาร์มโคนมและองค์ประกอบน้ำนมจากฟาร์มโคนมในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วารสารแก่นเกษตร, 49(2), 722-728.
- ณฤทธิ ไทยบุรี และคณะ. (2563). การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของการเลี้ยงโคนมปล่อยฝูงและแบบขังคอกของเกษตรกรในจังหวัดนราธิวาส. วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์, 12(2), 277-288.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2564). หลักการลงทุน. (พิมพ์ครั้งที่ 1), กรุงเทพมหานคร: บริษัท บุญศิริการพิมพ์ จำกัด.
- เนาวรัตน์ สิทธิกรณ และคณะ. (2561). ความเป็นไปได้ในการลงทุนขยายธุรกิจแปรรูปน้ำมะนาวพร้อมดื่มของสหกรณ์ผู้ปลูกมะนาวบ้านแพ้วดำเนินสะดวกจำกัด จังหวัดสมุทรสาคร. ใน วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- พรรณภา ชูนิมิตรกุล. (2563). การเงินธุรกิจ (Corporate Finance). (พิมพ์ครั้งที่ 11), กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ภรภัทร ไชยสมบัติ. (2562). ปัจจัยที่มีผลต่อต้นทุนการผลิตน้ำมันดิบของเกษตรกรในจังหวัดสกลนคร. วารสารเกษตรพระวรุณ, 16(1), 142-153.
- สาภิยะห์ หะรงค์. (2562). การศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนเลี้ยงโคนมเชิงพาณิชย์ในจังหวัดยะลา. ใน วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (NIDA).
- สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสระแก้ว. (2565). ข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสระแก้ว ประจำปี 2565. (พิมพ์ครั้งที่ 1), สระแก้ว: สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสระแก้ว.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2563). ภัยแล้ง-โควิด วิกฤตเกษตร Q1 หดตัว 4.8% เกษตรฯ พร้อมมาตรการรองรับ มั่นใจ หลังการระบาดคลี่คลายความต้องการสินค้าอาหารเพิ่มแน่ ดันส่งออกสินค้าเกษตรสดใสต่อเนื่อง. เรียกใช้เมื่อ 9 พฤษภาคม 2565 จาก <http://www.oae.go.th/view/1/รายละเอียดข่าว/ข่าว%20สดก./33761/TH-TH>
- สุรเดช พันธุ์ลี. (2565). จุฬาฯ วิจัยหนุน “สระบุรีพรีเมียมมิลค์” ต้นแบบธุรกิจเพื่อเกษตรกรโคนมไทยแข่งขันในตลาดโลก. เรียกใช้เมื่อ 19 ธันวาคม 2566 จาก <https://www.chula.ac.th>
- องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย. (2565). รายงานประจำปี 2565. (พิมพ์ครั้งที่ 1), สระบุรี: องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (สำนักงานใหญ่).
- อุมาพร ก้อนทองดี. (2562). การศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนทำธุรกิจฟาร์มโคนม อำเภอตากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์. ใน วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิทยาการจัดการ. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อุษณีย์ เสียงพานิช และคณะ. (2563). การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของผลิตภัณฑ์: กรณีศึกษาเสมียนฟาร์มโคนม ตำบลหนองจิก อำเภอกีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย. วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, 2(1), 79-88.
- เอกชัย อุตสาหะ. (2560). การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุนทำฟาร์มโคนมของสมาชิกสหกรณ์โคนมแม่ลาว จำกัด จังหวัดเชียงราย. วารสารบัญชีปริทัศน์, 2(1), 7-13.